ERMENİSTAN CUMHURİYETİ
Republic of Armenia

ARICILIK
Beekeeping

MEVCUT DURUM RAPORU
Current Situation Report

ERMENİSTAN CUMHURİYETİ

Republic of Armenia

ARICILIK

Beekeeping

MEVCUT DURUM RAPORU

Current Situation Report

Barış ve Kalkınma Atölyesi
Peace and Development Workshop

“Dayanışma hayatın özüdür. Rüzgâr, arılar ve çiçekler poleni yaymak için birlikte çalışır. Akıl bize kozmik dayanışma ile birlikte hareket etmemiz için fırsat yaratır”

“Collaboration is the essence of life. The wind, bees and flowers work together, to spread the pollen. Mindfulness gives us the opportunity to work with the cosmic collaboration”

Amit Ray, Mindfulness: Living in the Moment - Living in the Breath

Ermenistan Arıcılık Mevcut Durum Raporu
Armenia Beekeeping Current Situation Report

Hazırlayan / Prepared by
Kalkınma Atölyesi / Development Workshop

Katkı Verenler / Contributors
Bürge Akbulut
Çiğdem Sarısaltık
Ertan Karabıyık
Kurtuluş Karaşın
Yasemin Dut

Tasarım / Design
Özlem ZEHİR
Kurtuluş KARAŞIN

Fotoğraflar / Photos
Kurtuluş Karaşın

Baskı / Printing
Altan Matbaası
www.altanmatbaacilik.com

1. Baskı / First Edition - Ocak / January 2018 - 1000 Adet / Copy

Bu yayın bir kamu malıdır. Bir kısmı veya tamamının alıntı yapılabilmesi ve çoğaltılabilmesi için Kalkınma Atölyesi'nden izin alınmasına gerek yoktur.

This publication is public property. No permission of the Development Workshop is necessary to duplicate or quote this document in part or full.

Kalkınma Atölyesi / Development Workshop
Bilim, Kültür, Eğitim, Araştırma, Uygulama, Üretim ve İşletme Kooperatifi
Science Culture Training Research Implementation Production and Enterprise Cooperative
Çankaya Mah. Üsküp Cad. 16/14 Çankaya - Ankara / Türkiye

www.ka.org.tr
kalkinmatolyesi
@kalkinmatolyesi
Tel: +90 (541) 457 31 90
info@ka.org.tr

İÇİNDEKİLER
CONTENTS

ÖNSÖZ 6
FOREWORD

ERMENİSTAN HAKKINDA GENEL BİLGİLER 8
GENERAL INFORMATION ON ARMENIA

- **Bitkisel Üretimi ve Hayvancılık** 9
  Agriculture and Livestock
- **İkili Ticari ve Ekonomik İlişkiler** 11
  Bilateral Commercial and Economic Relations
- **Ermenistan ile ilgili Başlıca Göstergeler** 12
  Main Indicators for Armenia

ERMENİSTAN ARICILIK MEVCUT DURUMU 14
CURRENT SITUATION OF ARMENIAN BEEKEEPING

ERMENİSTAN'DA UYGULANAN ARICILIK PROJELERİ 19
BEEKEEPING PROJECTS CARRIED OUT IN ARMENIA

TÜRKİYE İLE ERMENİSTAN ARICILIK ORTAK ÇALIŞMALARI 24
JOINT WORK ON BEEKEEPING BETWEEN TURKEY AND ARMENIA

ERMENİSTAN ARICILIĞINA YÖNELİK ÖNERİLER 26
SUGGESTIONS FOR ARMENIAN BEEKEEPING

TÜRKİYE-ERMENİSTAN ARICILIK İŞ BİRLİĞİNE YÖNELİK ÖNERİLER 27
SUGGESTIONS FOR COOPERATION BETWEEN TURKEY AND ARMENIA IN BEEKEEPING

ERMENİSTAN'DA ARICILIK KURUM VE KİŞİ BİLGİLERİ 28
INFORMATION ABOUT BEEKEEPING ASSOCIATIONS AND INDIVIDUALS IN ARMENIA

KAYNAKLAR 30
REFERENCES

ÖNSÖZ
FOREWORD

Kalkınma Atölyesi tarafından ülkeler arasında arıcılık iş birliğini odak alarak geliştirilen *Barış ve Kalkınma Programı* bağlamında Türkiye'ye komşu ülke ve bölgelerle ilgili arıcılık mevcut durum raporlarının ikincisi Ermenistan'la ilgilidir.

Kalkınma Atölyesi gönüllüsü Çiğdem Sarısaltık ve Yönetim Kurulu Üyesi Kurtuluş Karaşın'ın katılımıyla 17-25 Mayıs 2015 tarihlerinde Ermenistan'a bu raporu yazmak amacıyla bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Amacı, Ermenistan'da arı yetiştiriciliği ve bal üretimi hakkında bilgi toplamak ve iki ülke arıcıları arasında

The second situation report regarding beekeeping in countries and regions neighbouring Turkey, prepared as part of the *Peace and Development Programme* launched by Development Workshop focusing on cooperation in beekeeping between countries, is about Armenia.

A working visit was undertaken to Armenia by Çiğdem Sarısaltık, Development Workshop volunteer, and Kurtuluş Karaşın, member of the Board of Directors, on May 17th-25th 2015. The purpose of the visit was to gather information about beekeeping and honey production in Armenia and search

iş birliğine uygun ortaklar aramak olan bu ziyarette, çeşitli dernek, şirket ve şahıslarla irtibata geçilmiş, Ermenistan'da yapılan arıcılık faaliyetleri, tamamlanmış ya da hâlen uygulanan arıcılık projeleri hakkında bilgi alınmış ve iki ülke arasında olası iş birliği olanakları değerlendirilmiştir. Ayrıca Ermenistan'da Erivan, Gümrü, Hrazdan ve İcevan bölgelerinde arıcılık yapılan kırsal alanlar da ziyaret edilmiştir. Bu ziyaretlerle arıcılık faaliyetleri yerinde incelenmiş, arıcılıkla ilgili üretim süreçleri ve arılarda görülen hastalıklar gibi konularda arıcılarla yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Ermenistan ziyareti sonucunda edinilen ilk izlenim, Ermenistan'daki arıcıların bu iş birliğine oldukça açık olduğudur. Özellikle kırsalda görüşülen arıcılar, kendi arıcılık faaliyetleri açısından Türkiye ile yapılacak iş birliğinin çok olumlu sonuçlar doğuracağına inanmaktadır.

Çalışma ziyaretinin ulaşım giderleri Hrant Dink Vakfı'nın uyguladığı *Sınırları Aşıyoruz: Türkiye Ermenistan Seyahat Fonu* tarafından, diğer giderler ise Kalkınma Atölyesi ve katılımcılar tarafından karşılanmıştır.

Kalkınma Atölyesi, *Barış ve Kalkınma Programı* kapsamında diğer komşu ülkelerin arıcılık mevcut durum çalışmalarını hazırlamaya ve yayımlamaya devam edecektir. Bu kapsamda emeği geçen herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Kalkınma Atölyesi
Ocak 2018, Ankara

for suitable partners for collaboration between the beekeepers of two countries. In this context, various associations, companies and individuals were contacted, information about beekeeping activities and completed or ongoing beekeeping projects in Armenia were gathered, and possibilities of collaboration between the two countries were assessed. Furthermore, rural areas in the Yerevan, Gyumri, Hrazdan and Icevan regions of Armenia where beekeeping is practiced were also visited. During these visits, beekeeping activities were examined on spot and face-to-face interviews with beekeepers were carried out on topics such as production processes and diseases that may affect bees. First impression after the Armenia visit is that Armenian beekeepers are very open to cooperation. Beekeepers in rural areas especially believe that cooperation with Turkey would yield very positive results for their own beekeeping activities.

Travel expenses for the working visit was provided through the *Beyond Borders: Turkey-Armenia Travel Grant* introduced by the Hrant Dink Foundation. Other costs were incurred by the Development Workshop and participants.

The Development Workshop will continue preparing and publishing reports on status of beekeeping in other countries neighbouring Turkey as part of the Peace and Development Programme. We would like to thank everyone who has contributed in this context.

Development Workshop
January 2018, Ankara

ERMENİSTAN HAKKINDA GENEL BİLGİLER

GENERAL INFORMATION ON ARMENIA

Kaynak / *Source:* armeniagogo.com/where-is-armenia/

29 bin km² büyüklüğü olan Ermenistan'ın Gürcistan, Türkiye, Azerbaycan ve İran'la sınırı vardır. 2017 yılı verilerine göre üç milyon nüfusu bulunmaktadır. Nüfusunun yüzde 32'si 24 yaş ve altındadır. Nüfusun yüzde 63'ü kentlerde yaşamaktadır.

Armenia, with a landmass of 29,000 km², has borders with Georgia, Turkey, Azerbaijan and Iran. According to 2017 data, Armenia has a population of 3 million. 32 per cent of the population is aged 24 and below. 63 per cent of the population live in cities.

Bitkisel Üretim ve Hayvancılık / Agriculture and Livestock

Başkenti Erivan olup, kentte bir milyon kişi yaşamaktadır. Bitkisel üretim ve hayvancılık Ahuryan, Aras Irmağı kıyıları, Kanujri ve Erivan yöresinde yoğunlaşmaktadır. Tarım yapılan bu alanlar ülkenin yüzde 17'sine karşılık gelmektedir. Bu alanların yüzde 60'ında sulama yapılmaktadır. Buğday, şekerpancarı, patates, üzüm, çeşitli meyve ve sebzeler, pamuk ve tütün üretimi yapılan başlıca ürünlerdir. Domuz, sığır, koyun ve keçi yetiştiriciliği hayvancılıkta önemli üretim alanlarıdır. Hayvancılık ülke ekonomisinde önemli bir yere sahiptir.

Agricultural and livestock production is concentrated in Ahuryan, shores of the River Aras, Kanujri and Yerevan regions. These agricultural regions make up to 17 per cent of the country's territory. 60 per cent of these areas are irrigated. Wheat, sugar beets, potatoes, grapes, various fruit and vegetables, cotton and tobacco are the main outputs of plant production. Pigs, cattle, sheep and goat breeding are important fields in livestock breeding. Livestock breeding plays an important role in country's economy.

İkili Ticari ve Ekonomik İlişkiler / Bilateral Commercial and Economic Relations

Türkiye-Ermenistan arasındaki Kars-Gümrü (Akyaka/Ahuryan) Sınır Kapısı, Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki savaşın yayılması ve Azerbaycan'ın Kelbecer eyaletinin işgal edilmesi üzerine 3 Nisan 1993 tarihinde kapatılmış ve Türkiye ile Ermenistan arasındaki doğrudan ticaret durdurulmuştur.[1]

Doğrudan ticaret durduktan sonra Ermenistan ile büyük ölçüde Gürcistan üzerinden gerçekleştirilen ticaret, tekstil, otomotiv yedek parça ve inşaat ürünleri başta olmak üzere birçok iş kolunda yoğunlaşmıştır. Ermenistan'ın, İran ve Gürcistan'a açık olan iki sınır kapısından Türkiye ile ticarette aktif olanı Gürcistan sınır kapısıdır. Sınır kapılarının kapalı olması nedeniyle Ermenistan ile Türkiye arasındaki ticaretin Gürcistan üzerinden yapıldığı herkes tarafından bilinmektedir. Günümüzde Ermenistan'da yapılan inşaatlarda Türkiye üretimli yapı malzemelerinin kullanıldığı, dükkânlarda ve marketlerde Ermenistan'ı gezenler tarafından da gözlenmektedir. Sınırların kapalı olmasına rağmen taraflar arasında 1993'te 4,5 milyon ABD doları olan ticaret hacmi, 1997'de 30 milyon , 2007'de 120 milyon, 2008'de ise 200 milyon ABD dolara yükselmiştir.[2]

The Kars-Gümrü (Akyaka/Ahuryan) Border crossing between Turkey-Armenia was closed on April 3rd 1993 after the war between Armenia and Azerbaijan spread and the Kelbecer province of Azerbaijan was annexed. Thus, direct trade between Turkey and Azerbaijan stopped.[1]

Trade between Turkey and Armenia, which has been carried out largely via Georgia after direct trade stopped, mainly focuses on textiles, automotive spare parts and construction materials. Of the two open border gates of Armenia to Georgia and Iran, the Georgia border crossing is active in trade with Turkey. It is common knowledge that trade between Turkey and Armenia has been carried out via Georgia since the border was closed. Nowadays, visitors to Armenia can see that Turkish-made building materials are used in constructions yards in Armenia and products imported from Turkey are sold at markets. Even though border is closed, the volume of trade between the two countries has risen from USD 4, 5 million in 1993, to USD 30 million in 1997, USD 120 million in 2007 and USD 200 million in 2008.[2]

---

[1] www.mfa.gov.tr/ermenistan-ekonomisi.tr.mfa (Alıntı tarihi 26 Ekim 2015)

[2] www.tabdc.org/wp-content/uploads/TR-Rapor1.pdf (Alıntı tarihi 27 Ekim 2015)

Ermenistan ile İlgili Başlıca Göstergeler [3] / Main Indicators Armenia[3]

Tablo 1. Ermenistan'la İlgili Başlıca Sosyo-Ekonomik Göstergeler

Table 1. Main Socio-Economic Indicators on Armenia

Başlıca Göstergeler / Indicator	Ermenistan / Armenia
Nüfus artış hızı (yüzde) Population growth rate (percent)	-0,2 (2017)
Bebek ölüm hızı (binde) Infant mortality rate (per mille)	12,9 (2017)
Doğumda beklenen yaşam süresi (yıl) Life expectancy at at birth (year)	74,6 (2016)
Doğurganlık oranı (çocuk/kadın) Fertility rate (children/women)	1,64 (2017)
Millî gelirin sağlık harcama oranı (yüzde) Rate of health care expenditure to national income (percent)	4,5 (2014)
1.000 kişiye düşen doktor sayısı (kişi) Number of doctors per 1.000 persons	2,8 (2014)
1.000 kişiye düşen hastane yatak sayısı (adet) Number of hospital beds per 1.000 persons	3,9 (2014)
Yetişkinlerde obezite oranı (yüzde) Obesity rate for adults (percent)	19,9 (2014)
Eğitim harcamalarının millî gelire oranı (yüzde) Rate of education expenditure to national income (percent)	2,8 (2015)

[3] www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/am.html (Alıntı tarihi/Citation Date 27 Ekim/ October 2017)

15 yaş ve üstü okuma yazma oranı (yüzde) Literacy rate for ages 15 and above (percent)	99,7 (2015)
5-14 yaş arasında çalışan çocuk oranı (yüzde) Rate of child labour between ages 5-14 (percent)	4 (2007)
15-24 yaş grubu işsizlik oranı (yüzde) 15-24 age group unemployment rate (percent)	32,5 (2016)
Millî gelir (harcama gücü paritesine göre) (Amerikan Doları) National income (according to purchasing power parity)	25,7 milyar USD (2006) USD 25,7 billion (2006)
Kişi başına düşen millî gelir Per capita income	8.600 (2016)
Büyüme oranı (yüzde) Growth rate (percent)	0,2 (2016)
Millî gelirin sektörlere dağılımı (2016) Distribution of national income to sectors (2016)	
Tarım (yüzde) Agriculture (percent)	17,8
Sanayi (yüzde) Industry (percent)	27,5
Hizmetler (yüzde) Services (percent)	54,7
İş gücünün sektörlere göre dağılımı (2013) Distribution of workforce to sectors (2013)	
Tarım (yüzde) Agriculture (percent)	36,3
Sanayi (yüzde) Industry (percent)	17
Hizmetler (yüzde) Services (percent)	46,7
İşsizlik oranı (yüzde) Population living below the poverty line (percent)	18 (2016)
Yoksulluk sınırı altında yaşayan nüfus (yüzde) Population living below the poverty line (percent)	32 (2013)
Enflasyon oranı (yüzde) Inflation rate (percent)	-1,3 (2016)
İhracat miktarı (Amerikan Doları) Exports by value (2016)	1,9 milyar USD 1,9 billion
İthalat miktarı (Amerikan Doları) Imports by value (2016)	2,3 milyar USD 2,3 billion

Ermenistan Arıcılık Mevcut Durumu
Current Situation of Armenian Beekeeping

Arıcılık Ermenistan kırsalında, özellikle de dağlık bölgelerde gelenekselleşmiş bir uygulamadır. Ülkede kimyasal katkılardan uzak 3.500'ün üzerindeki çiçek çeşidinden nektar, polen ve bal özü toplanması, yüksek kalitede özel aromaya sahip bal üretimine imkân sağlamaktadır. Sovyetler Birliği döneminde kolektivist bir arıcılık uygulaması mevcuttu ve devlet için, devletin belirlediği kota ve fiyatlarda bal üretimi yapılıyordu. Ülkenin dağılmasının

Beekeeping is a traditional practice in the Armenian countryside, especially in mountainous regions. Gathering of nectar, pollen and honey essence from more than 3,500 types of flowers throughout the country, away from chemical additives, makes it possible to produce high-quality honey which has exclusive flavour. During the Soviet era beekeeping practice was collectivist and honey production was made for the state, according to the quota and price was determined by the state. After the

ardından, Ermenistan'daki tedarik zinciri miktar ve kalite bakımından hızlı bir düşüş yaşamıştır.

Ermenistan arıcıları küçük ölçekli üretim yapmaya başlamış ve böylece yeni bir pazarlama sürecine girilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) hükûmetinin uluslararası kalkınma kurumu USAID, 2000 yılında Ermenistan'daki ekonomik büyümenin sürmesi için bir model geliştirilmesi amacıyla *Ermenistan Tarımsal İşletmeleri Küçük ve Orta Ölçekli Kalkınma Projesi'ni (ASME)* desteklemiş ve bal üretimi, geniş bir coğrafi alana yayılan düşük gelirli arıcıların katılabileceği ve doğal kaynaklarla uyumlu çalışılarak önemli bir aile geliri elde edilebilecek bir sektör olarak tanımlanmıştır. Bununla birlikte üreticilerin kaliteli bal üretimi ve pazarlama tekniklerini geliştirmeleri için programlar geliştirilmiştir.

Bölgedeki arıcılık dernekleri Slovenya ve Bulgaristan'a yaptıkları bir çalışma ziyaretinin ardından ulusal bir federasyon kurulmasına karar vermiş ve 2004 yılında yedi dernek Ermenistan Ulusal Arıcılar Federasyonu'nu (Armenian National Federation of Beekeepers-ANFB) kurmuştur. Federasyon 400'den fazla arıcının katıldığı ilk ulusal konferansı 2005 yılında gerçekleştirmiştir. Aynı yıl ilk defa Ermenistan balı İrlanda'daki Uluslararası Arıcılık Konferansı ve Fuarı'nda (39. Apimondia) sergilenmiştir. İki yılda bir gerçekleştirilen fuara katılım halen devam etmektedir.

Ermenistan'da arı yetiştiricilerinin resmî sayısına ulaşılamamakla birlikte uzmanların tahminlerine göre, 10 bin civarında arıcı bulunmaktadır. Geğarkunik, Tavuş, Lori ve Vayotz Dzor vilayetleri

collapse of the USSR, the supply chain in Armenia suffered from a rapid decrease in terms of quantity and quality.

Armenian beekeepers started small-scale production and with this entered a new marketing era. The international development agency of the United States of America (USA) government, USAID, supported *Armenian Agricultural Small and Medium Enterprises Development Project* in year 2000 with the purpose of creating a model for maintaining economic growth in Armenia and honey production was identified as a sector that spreads to a wide geographical area, can be engaged in by low-income beekeepers and as a sector in which people can work in sync with natural resources and earn a significant income for the family . With this, new programmes to produce quality honey and develop marketing tactics were created for the producers.

Beekeeping associations in the region decided to establish a national federation after business visits they performed to Slovenia and Bulgaria. In 2004, seven associations established the Armenian National Federation of Beekeepers (ANFB). The Federation organised the first national conference in which more than 400 beekeepers participated in 2005. The same year, Armenian honey was presented for the first time in the International Beekeeping Conference and Fair (39th Apimondia) in Ireland. Participation in the bi-annual fair continues to date.

Even though official numbers of the beekeepers in the country is not available, according to expert estimations, there are about 10,000 beekeepers in Armenia. The provinces of Gegharkunik, Tavush, Lori and Vayotz Dzor marzes have the most favourable conditions for beekeeping and

arıcılık için en uygun koşullara sahiptir. Ermenistan'da arıcı ürünlerinin yüzde 60'ı buradan karşılanmaktadır. Resmî kayıtlarda arıcılıkla ilgilenen birkaç şirket bulunmaktadır: Bzzz honey, Multi Agro, Anushak, Natural honey, ERRA, Natural honey from Vardenis, MAG, Tamara gibi. Bölgedeki arı kolonilerinin sayısına dair de resmî veriler mevcut değildir. Ancak Nektar Birliği'nin başkanı 200-250 bin arasında arı kolonisi bulunduğunu ifade ederken, bazı yayınlarda bu sayının 500 bin olduğu belirtilmektedir. Bölgedeki bal satış ve tüketim rakamlarına bakıldığında ise yıllık 4.450 ton, 16 milyar Dram (33 milyon ABD doları) değerinde bal üretildiği ve 400 ton balın da marketlerde satıldığı görülmektedir. Bu da 1,8 milyar Dram değerindedir. [4]

2013 yılı verilerine göre, üretilen bal miktarı 2.100 tona ulaşmıştır [5] (Grafik 1). Kovan sayısı ise 1992 yılında 80 bin iken 2013[6] yılında 222 bine çıkmıştır Grafik 2).

60 per cent of the beekeeping in Armenia is carried out in these regions. There are a few registered companies which engage in bee product, including Bzzz Honey, Multi Agro, Anushak, Natural honey, ERRA, Natural honey from Vardenis, MAG, and Tamara. There is also no official data available regarding the number of bee colonies in the region.While the chairman of the Nectar Union states there are 200.000-250.000 colonies, according to some media publications this number is 500.000. Figures for the production and consumption of honey in the country show that 4,450 tons, AMD 16 billion (USD 33 million) worth of honey is produced annually and 400 tons of honey is sold at the markets. This is worth AMD 1,8 billion.[4]

According to 2013 data, the amount of honey produced has reached 2.100 tons[5] (see Graphic-1). The number of beehives also increased from 80.000 in 1992 to 222.000 in 2013 [6] (see Graphic-2).

---

[4] open.unido.org/api/documents/4673719/download/Buckwheat%20Honey%20Market%20Study%20Final%20Report

[5] FAO, 2015.

[6] FAO, 2015.

Grafik 1. Ermenistan'da Üretilen Bal Miktarı (Ton) / *Honey Production in Armenia, 1992-2013 (Tons)*

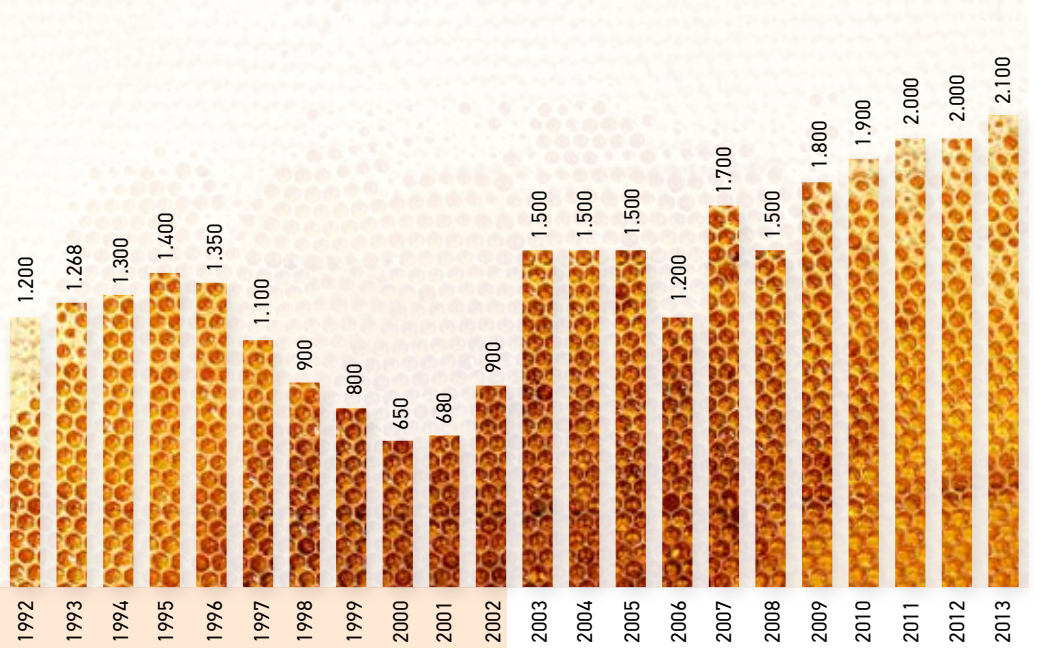

Grafik 2. Ermenistan'da Kovan Sayıları / *Number of Beehives in Armenia, 1992-2013*

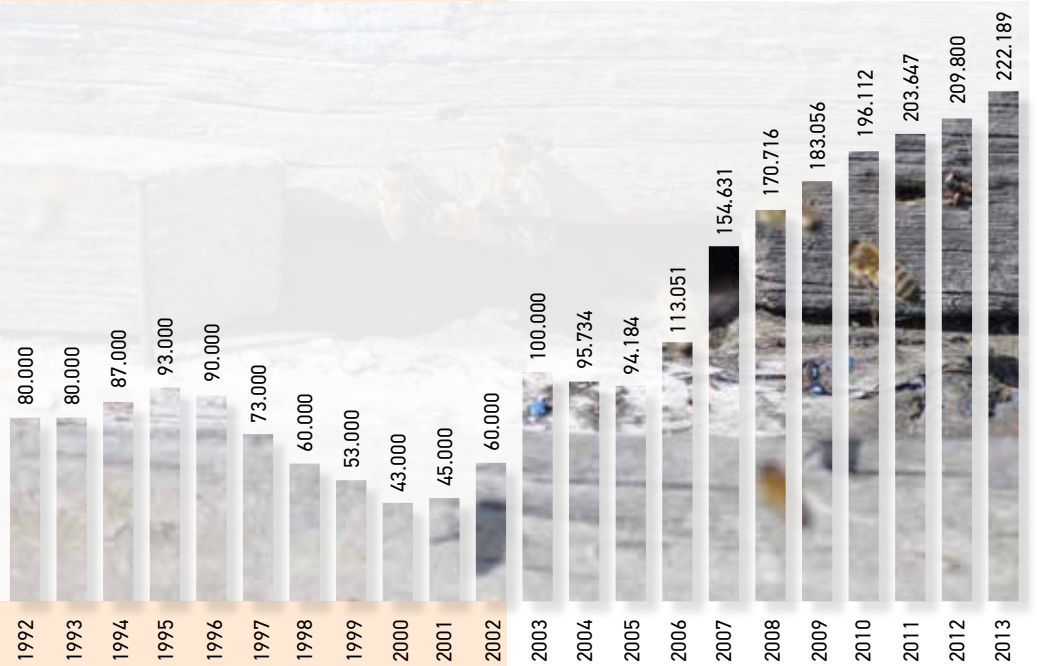

ERMENİSTAN'DA UYGULANAN ARICILIK PROJELERİ

BEEKEEPING PROJECTS CARRIED OUT IN ARMENIA

Ermenistan Arıcılık İşletmelerinin Geliştirilmesi Projesi
Armenian Beekeeping Enterprise Development Project

2000 yılındaki USAID destekli projenin Ermenistan'daki arıcılık potansiyelini ortaya çıkarması ve eğitim programlarının uygulanmasının ardından, USAID 2004-2006 yılları arasında da balın kalite standartlarının ABD ve AB standartlarında olmasını sağlamak amacıyla bir proje gerçekleştirmiştir (Armenian Beekeeping Enterprise Development - RAISE IQC)).

Projede şunlar hedeflenmiştir:

- Ulusal ana arı yetiştiriciliği programı oluşturmak,
- Kısa, orta ve uzun vadeli stratejilerde arıcılar birliği yönetimi ile çalışmak,
- Balın işlenmesi, paketlenmesi ve sunumu konularında teknik destek sağlamak,
- Başarılı bir ana arı yetiştirme programına sahip olan Gürcistan'a teknik gezi düzenlemek.
- Tecrübe paylaşımı için Erivan'da bir seminer düzenlenmek.

After the project in 2001 supported by USAID revealed the potential of beekeeping in Armenia and implementation of training programmes, USAID carried out a project between years 2004-2006 in order to ensure that the quality of the honey is up to USA and EU standards. (Armenian Beekeeping Enterprise Development - RAISE IQC).

The aims of the project were:

- Creating a national queen bee breeding programme,
- Working with beekeeper unions management on short, medium and long terms strategies,
- Providing technical support on processing, packaging and presentation of honey,
- Conducting a technical field trip to Georgia, where there is a successful queen bee breeding programme,
- Organizing a seminar in Yerevan for sharing experiences.

Arıcılık – Bal Üretimi Projesi
Beekeeping Honey Production Project

2009-2010 yılları arasında Tavuş vilayetinde arıcılığın gelişmesi ve çiftçilerin gelirlerinin arttırılması amacıyla bir TeleFood projesi uygulanmıştır. Tavuş vilayetindeki 10 hane proje yararlanıcısı olmuştur ve dolaylı olarak da herkes yararlanmıştır (Bütçe: 9.280 Amerikan Doları).

Between the years 2009-2010, a TeleFood project was performed in Tavush province to develop develop beekeeping and increase farmer incomes. 10 households in Tavush province were the project beneficiaries and everyone else benefited indirectly (Budget: USD 9,280).

Goris Altbölgesinde Arıcılığın Gelişmesi
Development of Beekeeping in the Goris Sub-Region

Syunik vilayetinde uygulanan bu projeyle, kırsal topluluklar arasında küçük ölçekli ekonominin kurulmasıyla arıcılığın geliştirilmesi ve rehabilitasyonu amaçlanmıştır. Bu proje ile ayrıca ihtiyacı olan ailelere yeni çalışma alanları yaratılması, arıcılık ile ilgili bilginin ve toplumda besin güvenliği seviyesinin artırılması da hedeflenmiştir (Bütçe: 9.980 Amerikan Doları).

The project implemented in Syunik aimed at development and rehabilitation of beekeeping by establishing a small-scale economy between rural societies. The project objectives also included creating new work areas for families in need, increasing data on beekeeping and the level of food safety for the society (Budget: USD 9,980).

Bring on the Buzz

ONEArmenia tarafından, Baghanis köyünde bulunan 18 ailenin her birine 4 kovan sağlanarak, bal üretimini ve gelirini sürdürülebilir kılmak amacıyla "Bring on the Buzz" projesi yürütülmüştür.

...

Heifer Armenia, 2011 yılında Vayotz Dzor vilayetinde öğrencilerin arıcılık yaparak gelir elde etmesine yönelik bir proje başlatmıştır. Projeye katılan öğrenciler aldıkları eğitim ve uygulamalar ile arıcılık deneyimlerini artırırken, aynı zamanda önemli gelirler elde etmektedirler.

The "Bring on the Buzz" project was carried out by ONEArmenia, by providing 4 hives each to 18 families living in the village of Baghanis, with the purpose of ensuring sustainable honey production and income.

...

Heifer Armenia started a project in 2011, in the province of Vayotz Dzor to provide students with an income through beekeeping. Students participating in the project, while increasing their beekeeping experience through training and practice, earned significant incomes.

Karabuğday Balı Pazar Çalışması
Buckwheat Honey Market Study

Avrupa Tarım ve Kırsal Kalkınma Komşuluk Programı (ENPARD) 2015 yılında, Ermenistan Tarım Bakanlığı ve yerel yönetimlerle birlikte uygulanan ve Birleşmiş Milletler Endüstriyel Kalkınma Örgütü (UNIDO), Birleşmiş Millet Kalkınma Programı (UNDP) ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) teknik destek sağladığı *"Karabuğday Balı Pazar Çalışması"* projesine fon sağlamıştır. Proje ile Ermenistan kırsalındaki üreticileri güçlendirmek, gelirlerini artırmak, üreticilerin yerel ve uluslararası pazara girmelerini sağlamak ve çevreye duyarlı tarım ve gıda üretimi hedeflenmektedir. Ürün olarak karabuğday seçilmiştir ve karabuğday bitkisinin döllenme için arılara ihtiyacı olduğundan, bölgedeki karabuğday balının üretim maliyeti ve pazar büyüklüğü gibi tedarik zincirini içeren ögeler analiz edilerek üreticilerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

The European Neighbouring Programme for Agriculture and Rural Development (ENPARD) funded the *"Buckwheat Honey Market Study"* project in 2015, which was to be carried out together with the Armenian Ministry of Agriculture and local authorities, for which the United Nations Industrial Development Organisation, (UNIDO), United Nations Development Programme (UNDP) and United Nations Food and Agriculture Organisation (FAO) would provide technical support. The project aims at strengthening producers in rural Armenia, increasing their income, enabling the producers to enter local and international markets and ensuring environment friendly agriculture and food production. Buckwheat was chosen as the target product and since the buckwheat plant needs bees for pollination, production chain factors such as production costs of buckwheat honey in the region and market size are to be analyzed to support producers.

Bal ve Orman Meyveleri Festivali
The Honey and Berries Festival

Bal ve Orman Meyveleri Festivali, ilk kez 2012 yılında Tavuş vilayetinin Berd ilçesinde *Spiritual Rebirth of Tavush Foundation* tarafından organize edilmiştir. 2012 yılından itibaren her yıl organize edilen festivalde bölgedeki iş alanlarına ilgiyi artırmak ve sosyal yaşamı geliştirmek amaçlanmaktadır. 16 köyden katılımcılar festival için orman meyvelerinden marmelat ve reçeller yaparken, aynı zamanda üretilen yöreye özgü bal da hazır bulunmaktadır.

The Honey and Berries Festival was organized for the first time in 2012, in the city of Berd in Tavush province by the *Spiritual Rebirth of Tavush Foundation.* The festival has been organized annually since 2012 to raise interest in fields of work in the region and improve social life. Apart from participants from 16 villages making jams and jellies from berries for the festival, honey exclusive to the region is also presented.

TÜRKİYE İLE ERMENİSTAN ARICILIK ORTAK ÇALIŞMALARI

JOINT WORK ON BEEKEEPING BETWEEN TURKEY AND ARMENIA

Uluslararası bir sivil toplum kuruluşu olan Caucasus Business and Development Network (caucasusbusiness.net) tarafından 2011 yılının sonunda Ermenistan'da Türk ve Ermeni arıcılık sektörü dâhil birçok sektörden iş adamlarının bir araya geldiği bir forum düzenlenmiştir.

2012 yılında Güney Kafkasya'daki arıcılar Kars'a sivil toplum kuruluşunun girişimiyle teknik bir gezi düzenlemiştir. Gezide deneyimler paylaşılmış ve olası iş birlikleri konuşulmuştur. Gezi ayrıca, arıcıların bölgedeki diğer arıcılarla tanışmalarına, profesyonel bir diyalog içerisine girmelerine ve Türkiye'deki arıcılık uygulamalarını görmelerine imkân sağlamıştır. Gezi sırasında; üretimin artırılması, arı ürünlerinde kalite kontrolü, modern arıcılık ekipmanlarının temini, eğitim programları ve bilgi merkezlerinin işbirliği yapmalarının organize edilmesi, geleceğe dönük üzerinde durulacak konular olarak belirlenmiştir.

Caucasus Business and Development Network ise bölgedeki balların bir araya getirildiği bir "Kafkasya Balı" markası yaratılması için çalışmalar yapmaktadır.

A forum where Turkish and Armenian businessmen from various sectors including beekeeping came together was organized by Caucasus Business and Development Network (caucasusbusiness.net) in late 2011 in Armenia.

In 2012, beekeepers from southern Caucasus carried out a technical visit to Kars with the NGO's initiative. In this visit they shared experiences and possible collaborations were discussed. This visit also made it possible for beekeepers to meet other beekeepers in the region, engage in professional dialog and see beekeeping practices in Turkey. During the trip, increasing production, quality control in bee products, supply of modern beekeeping equipment, training programmes and cooperation among information centres were determined as the focus of future endeavors.

Caucasus Business and Development Network, on the other hand, has been conducting studies for creating a "Caucasian Honey" brand bringing together honeys from the region.

Ermenistan Arıcılığına Yönelik Öneriler
Suggestions for Armenian Beekeeping

Arıcılık malzemelerinin Ermenistan'da üretilmesi için gençlerin kendi işlerini kurmaları konusunda desteklenmesi,

- Ermenistan arı ürünlerinin işlenerek ihracatının sağlanması için teşviklerin verilmesi ve işleme tesislerinde yüksek teknolojinin kullanılmasının sağlanması,
- Arı hastalıklarıyla mücadele konusunda daha sistemli ve etkili olabilmek için eğitim-yayım hizmetlerinin yaygınlaştırılması,
- Ermenistan arıcılarının ve araştırma kurumlarının komşu ülkelerle daha fazla iş birliği yapması için teşvik edilmesi.

Supporting young people in establishing their own businesses to produce beekeeping materials in Armenia,

- Providing incentives for processing and exporting Armenian bee products and ensuring the use of high-end technology in processing plants,
- Broadening extention services in order to fight apian diseases more systematically and effectively,
- Encouraging Armenian beekeepers and research institutions to increase cooperation with neighbouring countries.

Türkiye-Ermenistan Arıcılık İş Birliğine Yönelik Öneriler

Suggestions for Cooperation between Turkey and Armenia in Beekeeping

- Türkiye ve Ermenistan arasında arıcılık deneyim ve bilgi birikiminin paylaşılmasına yönelik olarak arıcılık örgütleri başta olmak üzere karşılıklı çalışma ziyaretlerinde bulunmak,
- İki ülke akademik kurumlarının arı ve arı ürünleri konusunda araştırma-geliştirme konularında iş birliği olanaklarını araştırmak ve ortak projeler gerçekleştirmek,
- Arı ürünleri ve arıcılık malzemelerinin doğrudan Ermenistan'a ticareti konusunu yeniden ele almak; dolaylı gerçekleşen ticaretin doğrudan yapılması için yeni yollar bulmak,
- Arıcılığı bölgesel barış sürecine katkı sağlaması için bir fırsat olarak görmek ve toplumlar arası iletişim ve iş birliğine katkı sağlamak üzere ortak toplantılar yapılmasını temin etmek.

- Conducting study visits, particularly by beekeeping organisations, in order to share beekeeping experiences and knowledge between Turkey and Armenia.
- Looking into possible cooperation possibilities between academic institutions from the two countries on bees and bee products and performing joint projects,
- Reconsidering direct trade of bee products and beekeeping equipment to Armenia and finding new ways to convert current indirect trading practices into direct trade,
- Considering beekeeping as an opportunity to contribute to regional peace and conducting joint meetings to contribute to communication and cooperation among communities.

ERMENİSTAN'DA ARICILIK KURUM VE KİŞİ BİLGİLERİ
INFORMATION ABOUT BEEKEEPING ASSOCIATIONS AND INDIVIDUALS IN ARMENIA

Ani-Artyom Mikayelyan, Beecity Şirketi her türlü arıcılık malzemeleri ve bal satışı yapmaktadır. Şirket aynı zamanda Api Armenian Beekeeping Association'ın kurucusu ve yöneticisidir. Arıcılık malzemelerinin bir kısmını Türkiye'den almakta ve bu nedenle de Türkiye'ye sık sık gelip gitmektedir. Ayrıca iş birliğine oldukça açıktır.

Ani-Artyom Mikayelyan, Beecity Company sells all kinds of beekeeping equipment and honey. The company is also the founder and head of the Api Armenian Beekeeping Association. As they procure part of their beekeeping equipment from Turkey, visits to Turkey are frequent. Quite open to collaboration.

@ beecityam@gmail.com

George Tabakian'ın, Honey.am Şirketi, bal, polen gibi ürünlerin satışını yapmaktadır. Aynı zamanda Tavush bölgesinde arıcılığı destekleyen bir sivil toplum kuruluşunun da kurucusudur. Sadece arıcılık alanında aktif biridir. Türkiye'ye gelip gitmekte ve Ermenistan-Türkiye diyalog çalışmalarının da içinde yer almaktadır.

Honey.am, a company owned by George Tabakian, sells products including honey and pollen. He is also the founder of a civil society organisation that supports beekeeping in Tavush region. He is not only active in beekeeping, but also in politics. He visits Turkey and takes part in dialogue movements between Armenia and Turkey.

@ george@honey.am / geroge@mersarer.com

Holy Land BNGO, Susanna Elbakyan (kurumun yöneticisi), Armen Martirosyan: Bu kurum, Gümrü'de Marmashen bölgesinde ağırlıklı olarak tarımsal faaliyetler üzerine projeler uygulamaktadır. Bu kapsamda eğitimler, ağaçlandırma ve tohum tahsisi gibi faaliyetleri bulunmaktadır. Bu kurum Norveç ve Çek Cumhuriyeti'nden fon almaktadır. Küçük bir kurum olmasına rağmen çalışanları çok istekli ve heyecanlıdır. Hem yaptıkları iş için hem de olası bir iş birliği için iletişime geçilebilir.

Holy Land BNGO, Susanna Elbakyan (director of the association), Armen Martirosyan: This institution mainly carries out projects on agricultural activities in Gyumri, Marmashen region. It carries out activities such as training, foresting and seed allocation. The organization is funded by Norway and the Czech Republic. Even though it is a small organization, the employees are very eager and passionate. They can be contacted with regards to both their businesses and collaboration possibilities.

@ armartyr@gmail.com /srbazan_hogh@yahoo.com

Meghvik Sivil Toplum Kuruluşu, Vehanush Hovhannisyan: Meghvik 27 yıllık bir sivil toplum kuruluşudur. Vehanush çok uzun süredir kurumun başında bulunmaktadır. Bu kurum köylerde arıcılık, Gümrü merkezde çocuklar ve gençler için sosyal faaliyetler düzenlemektedir. Vehanush farklı zamanlarda yaptığı farklı birçok işten kaynaklı yüze yakın sertifika almıştır. İlerleyen yaşına rağmen oldukça heyecanlı olan Vehanush, iş birliği konusunda da çok isteklidir. Gürcistan-Ermenistan-Türkiye arasında Arpi Millî Parkı çevresinde Türkiyeli arıcılarla iş birliği yapılabilecek bir ekolojik-millî park koruma projesi önermiştir. Türkiye için henüz herhangi bir ortağı bulunmamaktadır.

Meghvik Civil Society Organization, Vehanush Hovhannisyan: Meghvik is a 27 year old civil society organization. Vehanush has been the head of the organization for a very long time. This institution organizes beekeeping in villages as well as social activities for kids and youth in central Gyumri. Vehanush has earned almost a hundred certificates for various activities at different times. Despite her advancing age, Vehanush is very passionate and also very eager about collaboration. She proposed an ecological-national park project between Georgia-Armenia-Turkey around Arpi National Park in which Turkish beekeepers can be collaborated with. No partners in Turkey yet.

@ meghvikfund@yahoo.com

Sky Sivil Toplum Kuruluşu, Knarik Khachatryan: Sky, dört yıl öncesine kadar iki köyde arıcılık ve hayvancılık projesi uygulamıştır. Bu kapsamda çalıştıkları köylerden biri, oldukça yoksul ailelerin yer aldığı Marashed köyü. Türkiye sınırına oldukça yakın olan bu köyü Knarik Khachatryan ile birlikte ziyaret ettik. Sky, köydeki ailelere beşer arı kovanı ve verdiği eğitimlerle destek sunmuştur. Aynı zamanda hane başına birer gebe inek ve koyun desteği verilmiştir. Birlikte ziyaret ettiğimiz köyde, 70 yaşın üzerinde, 26 kovanı olan ve 20 yıldır bu işle uğraşan bir kadınla konuştuk. "Türkiyeli arıcılarla iş birliğine nasıl bakıyorsunuz?" sorumuza, önce derin bir iç çekip, duraksayıp sonra şöyle cevapladı: "Kolay değil, ama olması güzel olur."

Sky Civil Society Organization, Knarik Khachatryan: Sky carried out a beekeeping and husbandry project in two villages until four years ago. One of the villages they worked within this scope, is the village of Marashed in which very poor families live. We visited this village which is very close to Turkish border together with Knarik Khachatryan. Sky supported the families in the village by providing them with five bee hives each and training. At the same time, each household was provided with one pregnant cow and sheep each. In a village we visited together, we spoke with a more than 70 years old woman who has 26 hives and been doing this job for 20 years. She replied to our question "How do you see collaboration with Turkish beekeepers?" after a deep sigh and a pause, "Not easy, but it would be nice if it happened."

@ skyngo@list.ru

KALKINMA ATÖLYESİ DÜNYA DENEYİMLERİ 2002 - 2016

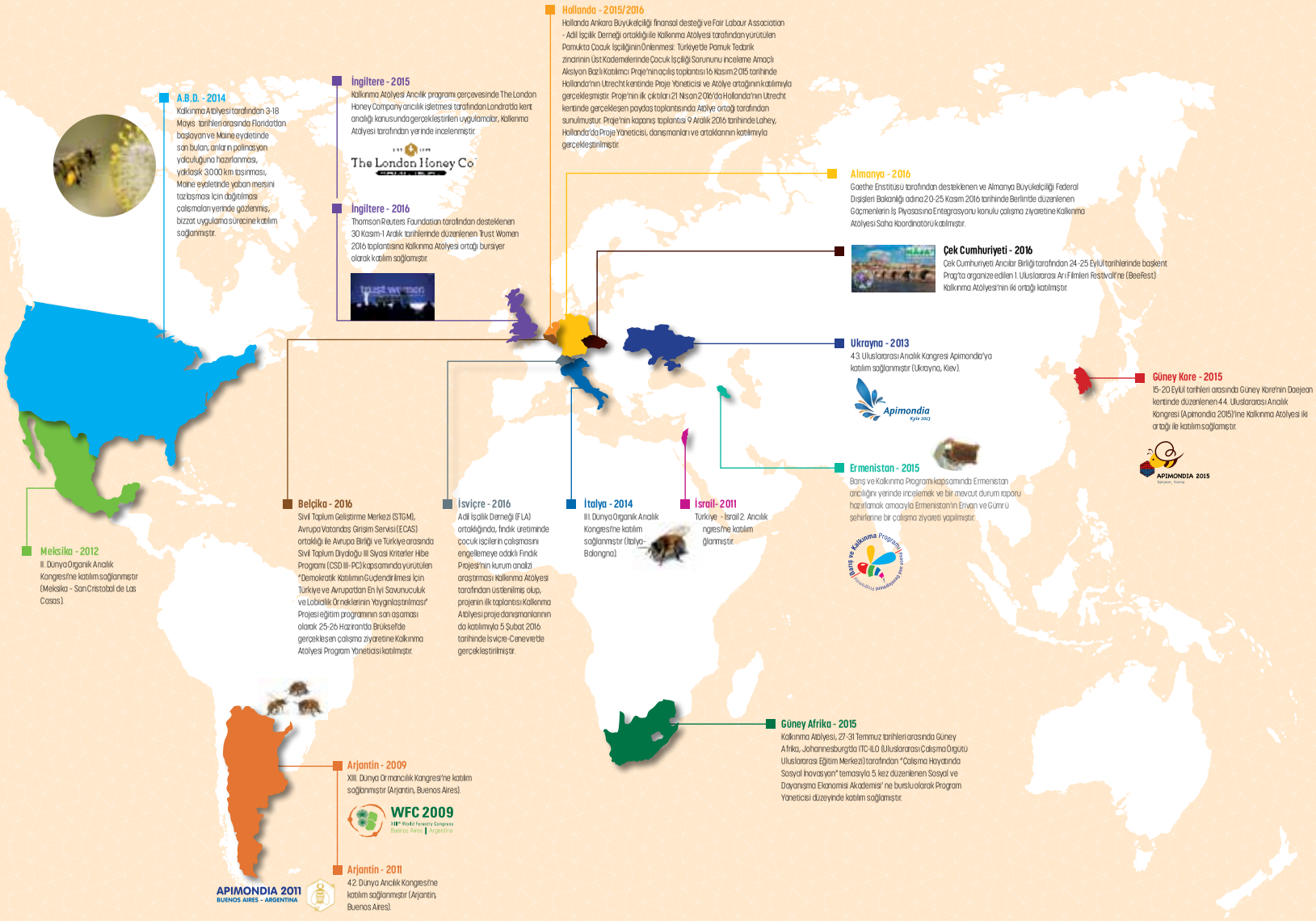

GLOBAL EXPERIENCES OF THE DEVELOPMENT WORKSHOP 2002 - 2016

A.B.D. - 2014
Development Workshop actively participated in the pollination journey of bees in the US on 3-18 May 2014. During the 3.000km journey starting from Florida and ending in Maine on-site observations were made regarding transportation of bees to pollination destinations, the distribution of hives for the pollination process of cranberry trees in Maine.

İngiltere - 2015
A study visit was conducted to The London Honey Company to observe first hand London urban beekeeping practices in the scope of the Beekeeping Program of the Development Workshop.

EST 1899
The London Honey Co™
PURVEYORS OF FINE HONEY

İngiltere - 2016
Development Workshop attended as a fellow to the Thomson Reuters Foundation supported Trust Women 2016 meeting conducted on 30 November -01 December 2016.

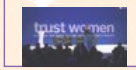

Hollanda - 2015/2016
The kick-off meeting of the "Prevention of Child Labour in Cotton Production: Action-Based Participation Project Aimed to Investigate the Problem of Child Labour in the Upper Levels of the Cotton Supply Chain in Turkey Project", jointly implemented by the Fair Labour Association and Development Workshop (DW) with the financial support of The Netherlands Embassy of Turkey, was conducted on 16 November 2015 in Utrecht, Netherlands. Moreover, the outputs of the Project was presented by DW on 21 April 2016 in the stakeholder meeting conducted in Utrecht. The closing meeting of the Project was conducted in the Hague on 9 December 2016 with the participation of DW consultants and stakeholders.

Almanya - 2016
Development Workshop has among the participants of the Integration of Migrants to the Workforce Study Visit to Berlin conducted on 20-25 November 2016, that organised by the German Embassy and Federal Ministry of Foreign Affairs and supported by the Goethe Institute.

Çek Cumhuriyeti - 2016
Participation to the 1st International Bee Film Festival, organised by the Czech Beekeepers Association in Prague on 24-25 September 2016.

Ukrayna - 2013
Participation to the 43rd International Beekeeping Congress (Kiev-Ukraine).

Apimondia
Kyiv 2013

Güney Kore - 2015
Participation to the 44th International Apiculture Congress (Apimondia 2015) held in Daejeon, South Korea between 15-20 September.

APIMONDIA 2015
Daejeon, Korea

Ermenistan - 2015
A study visit to the Armenian cities of Yerevan and Gyumri was conducted in the scope of the Peace and Development Program of Development Workshop to observe beekeeping activities on-site and to prepare a current situation report.

Barış ve Kalkınma Programı
Peace and Development Program

Meksika - 2012
Participation to the 2nd World Conference on Organic Beekeeping (Mexico - San Cristobal de Las Casas)

Belçika - 2016
The Development Workshop attended the study visit to Brussels on 25-26 June 2016 as the last phase of the training program of the "Disseminating Best Practices of Advocacy and Lobbying from Turkey and Europe for Enhancement of Democratic Participation" Project in the scope of the Civil Society Dialogue Between EU and Turkey - III Political Criteria Grant Scheme (CSD-III/PC), jointly conducted by the Civil Society Development Center (STGM) and the European Citizen Action Service (ECAS).

İsviçre - 2016
Switzerland - 2016
An institutional analysis study was carried out by the Development Workshop for the Hazelnut Project (implemented in partnership with the Fair Labour Association), focusing on the prevention of child labour within hazelnut production. The kick-off meeting of the Project was held in Geneva, Switzerland on 5 February 2016 with the participation of the Development Workshop.

İtalya - 2014
Participation to the 3rd World Symposium of Organic Beekeeping (Apiorganica Symposium) (Bologna, Italy).

İsrail- 2011
Participation to the 2nd Turkey-Israel Beekeeping Congress (Israel)

Güney Afrika - 2015
The Development Workshop attended the ITC-ILO 5th Social and Solidarity Economy Academy between 27-31 July 2015 held in Johannesburg, South Africa at the level of Program Manager with scholarship. The theme was "Social Innovation in Working Life".

Arjantin - 2009
Participation to 13th World Forestry Congress (Buenos Aires, Argentina).

WFC 2009
XIII° World Forestry Congress
Buenos Aires | Argentina

Arjantin - 2011
Participation to the 42nd International Beekeeping Congress (Buenos Aires - Argentina).

APIMONDIA 2011
BUENOS AIRES - ARGENTINA

KAYNAKLAR
REFERENCES

Lord G. William, Armenian Honey- The Status of Honey Marketing Honey Quality and Quantity the Beekeeping Industry in Armenia, North Carolina State University

Poghosyan Arsen, Sommers Paul, From Honey to Money: a Sweet Case from Armenia, Armenian Small and Medium Enterprise Market Development Project –DAI, Yerevan

https://www.apimondia.com/en/home

https://open.unido.org/api/documents/4673719/download/Buckwheat%20Honey%20Market%20Study%20Final%20Report

https://onearmenia.org/files/project_Bee.pdf

https://www.heifer.org/join-the-conversation/blog/2013/january/heifer-armenia-helps-students-develop-beekeeping-skills.html?vfull=1

https://www.dai.com/our-work/projects/armenia-agribusiness-small-and-medium-sized-enterprise-market-development-program

http://caucasusbusiness.net/cbdn-on-regional-cooperation/

http://caucasusbusiness.net/armenia-turkey-trade-relations/#more-2114

http://icsrd.info.am/events/

http://enjoyarmenia.com/archives/764

https://armenpress.am/eng/news/729117/

http://www.aryans-tours.com/honey-and-berry-festival

Kalkınma Atölyesi Barış ve Kalkınma Programı

Kalkınma Atölyesi, sosyal kalkınma çalışmalarını başta toplumun en kırılgan kesimleri olmak üzere bütün insanlığın gelişmesi, özgürleşmesi, ilerlemesi, temel sosyal, ekonomik ve çevresel göstergelerin iyileşmesi ve toplumsal eşitsizliğin azaltılması olarak tanımlanmaktadır.

Barış düşmanlığın, kavganın, kötülüğün, kinin, nefretin olmadığı, savaşların gerçekleşmediği, huzurun, insan haklarının, saygının hakim olduğu toplumsal ilişkilerdir. Barış ve kalkınma birbirini destekleyen, katkı sağlayan kavramlar ve ortamlardır. Bu anlayışla yola çıkan Kalkınma Atölyesi, Türkiye'nin komşu olduğu ülke ve bölgelerdeki toplumlarla barış ve kalkınma ilişkilerini geliştirme amacıyla bir sosyal kalkınma programı geliştirmektedir. Bu kapsamda ülkeler arasındaki ilişkileri geliştirmek ve toplumların birbirlerini tanıması ve işbirliği yapması amacıyla belirlenen konulardan biri arıcılıktır. Arıcılık hem barışı hem de kalkınmayı sağlayacak, toplumların bir masa etrafına oturmasına imkân yaratacak, bilgi alıverişi ile ticari ilişkileri geliştirebilecek tarafsız, ortaklaşabilecek konulardan biridir.

Kalkınma Atölyesi'nin bu program kapsamında gerçekleştirdiği ilk çalışma Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sorumluluğundaki coğrafyada Arıcılık Mevcut Durum Raporu'nun hazırlanması olmuştur. İkinci çalışma ise Kalkınma Atölyesi gönüllüsü ve ortağı tarafından Ermenistan'da yapılan alan çalışması ile mevcut durum raporunun hazırlığıdır. Gönüllü emek ve yeterli finansal kaynaklar oldukça ülke ve bölge raporlarının hazırlanarak yaygınlaştırılması çabası devam ederken Barış ve Kalkınma Programı'nın bundan sonraki aşaması fon kaynağına bağlı olarak ülkelerin arıcılık sektör temsilcileriyle uygulamaya yönelik adımların atılması olacaktır.

Development Workshop's Peace Development Programme

The Development Workshop's Peace and Development Programme is devoted to the objectives of improving the living conditions of humanity , especially of the most fragile sectors of society, and of liberation and progress as well as to improve the fundamental social, economic, and environmental indicators and the alleviation of social inequality.

Peace is a state of social relations marked by a lack of enmity, wars, inequity, hatred and warfare, which is on the contrary marked by calm, prevailing huma rights and respect. Peace and development as concepts and states of affairs support and contribute to one another. Working with this understanding, the Development Workshop is formulating a social development Project with the aim of strengthening peace and development relations between Turkey and its neighbouring countries and regions. Beekeeping is one of the fields which has been established as a means of developing relations and cooperation between countries. Beekeeping is a neutral and shared field which can facilitate the Exchange of information and trade relations between societies which also render them to sit around a table possible, thereby strengthening peace and development.

In this regard, the first undertaking of the Development Workshop has been the preparation of the Beekeeping Current Situation Report fort he region administrated by the Kurdistan Regional Government in Iraq. A second undertaking was carried out by a volunteer and a partner of the Development Workshop which entailed a field study in Armenia and preparations towards a current situation report. While efforts towards the preparation and distribution of more country and region reports will continue as long as there is volunteer labour and sufficient finances, the next step for the Peace and Development Programme, in line with the availability of grant funding, is to toke implementation oriented steps with beekeeping sector representatives in different countries.

Ermenistan Cumhuriyeti Arıcılık Mevcut Durumu Raporu Kalkınma Atölyesi öz kaynaklarından finanse edilerek basılmıştır.

The printing of the Rebuplic of Armenia of The Art Report of Beekeeping has been funded by the resources of the Development Workshop.